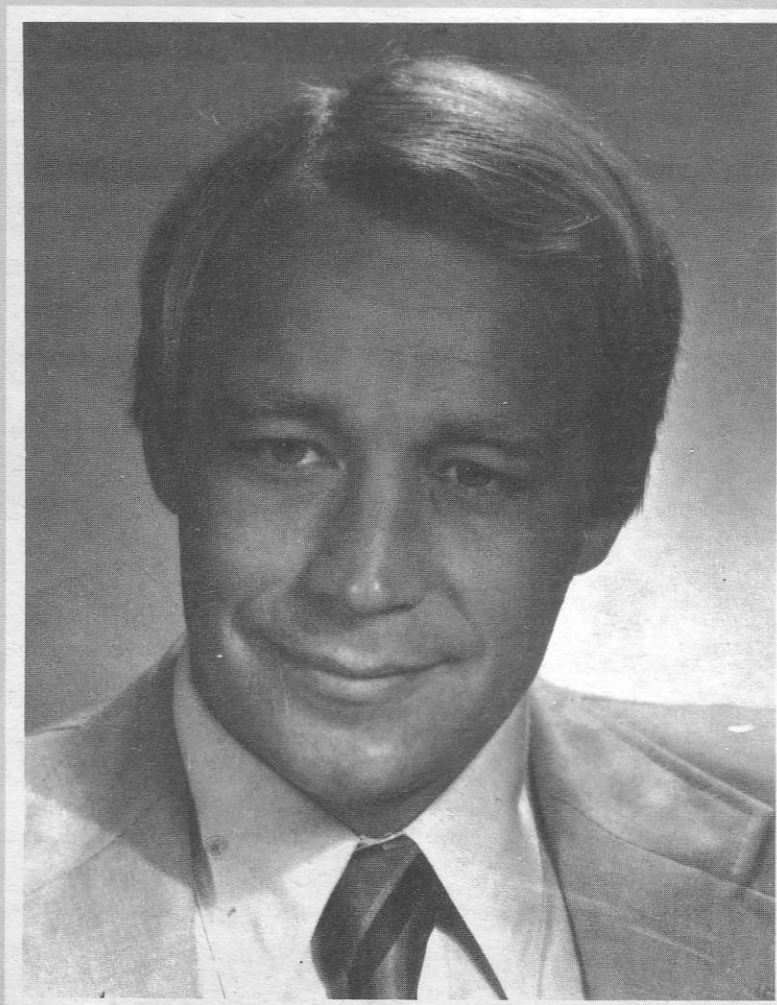

Luottolinkki

LUOTTOMIEHET — KREDITMÄNNEN R.Y:N JÄSENLEHTI

4/85

Yritystutkimus ennen ja nyt ss. 8—10
Luotonvalvoja terveydenhoitajana ss. 5—6
Kokouskutsu s. 22

8.11.1985

I SOLD ON CREDIT!

SILLANRAKENTAJA

Luottopäällikkö hoitaa tehtävänsä kahden vastualueen välissä. Rahoituksen näkökulmasta hän pyrkii optimoimaan investoinnit myyntisaamisiin ja nopeuttamaan kassavirtaa. Markkinoinnin näkökulmasta luottopäällikön täytyy olla valmis hyväksymään hitaita maksajia auttaakseen myynnin maksimoinnissa.

Tukiessaan yrityksen päämäärien saavuttamista luottopäällikkö hoitaa vaikeaa tasapainotehtävää ottamalla huomioon sekä rahoituksen että markkinoinnin vaatimukset. Jos luottopäällikkö on liian konservatiivinen, sillä voi olla markkinointiponnistuksiin tukahduttava vaikutus, jolloin saatetaan menettää kannattavaa myyntiä. Vastaavasti liian vapaamielinen luottopolitiikka, jossa tähdätään myynnin maksimointiin, voi helposti johtaa tarpeettomiin luottotappioihin, hitampaan saatavien kiertoon ja lisäntyneisiin perimiskustannuksiin.

Useimmissa yrityksissä luotto-osasto on osa rahoitus-toimintoja. Rahoitusjohtaja panee yrityksen pääomat tehokkaaseen käyttöön. Myyntisaamiset ovat yrityksen varojen sijoitus, mikä samalla on pois muusta pääomankäytöstä. Luottopäällikkö vastaa näin yrityksen omaisuuden merkittävästä osasta.

Yrityksen rahoitusyksikkö keskittyy pääomien kiertoon. Markkinointiyksikkö puolestaan keskittyy tavaroiden kiertoon valmistajalta lopulliselle käyttäjälle. Yrityksen täytyy myydä tuotteensa jatkaakseen olemassaoloaan ja ylläpitääkseen maksukykyään. Luottopäällikön on toiminnassaan nähtävä vastuu sekä kassavirran että tavaravirran sujumisessa.

Rahoituksen ja markkinoinnin täydet paineet luottopäällikkö tuntee silloin kun astutaan riskiasiakkaiden maailmaan. Tämä on areena, missä hänen rahoitukselliset taitonsa voivat täydentää markkinointia. Riskiasiakkaat muodostavat alueen, mikä edellyttää luottopäälliköltä tiivistä huolenpitoa ja pääosaa ajankäytöstä.

Yritykselle on hyvä, jos jokaista markkinointipäätöstä tehtäessä kysytään miten päätös edistää rahoitusta ja jokaista rahoituspäätöstä tehtäessä miten päätös edistää markkinointia. Jos annetut vastaukset ovat myönteisiä, yritys tulee menestymään.

Risto Suviala
päätoimittaja

Pertti Pennanen

Luottomiesten täytyy ajatella myös kaupallisesti.

MITÄ ON PERINTÄTAITO?

Hyvä perintätaito muodostuu monesta eri tekijästä. Useimpien ihmisten mielestä siihen sisältyvät ainakin seuraavat kohdat:

- vankka asiakastuntemus
- taito luoda myönteinen ilmapiiri ja ylläpitää sitä
- taito saada asiakas kertomaan avoimesti tilanteestaan, varsinkin jos maksukäyttäytyminen on muuttunut
- taito arvioida asiakkaan kuvaama tilanne oikein ja esittää siihen sopiva ehdotus
- taito havaita "vaaran merkit" ja käyttää niitä hyväkseen

Perustellusti voidaan jo pelkästään näiden taitojen hallitsemista kutsua hyväksi perintätaidoksi. Perintätaidon hallitseminen koetaan usein vaikeaksi, sillä tuskin on kahta samanlaista asiakasta tai asiakastilannetta. Meidän täytyy siis löytää oikea "sävel" kuhunkin asiakastilanteeseen olemalla mukana JOT-junassa (JOT = just on time). Tärkeänä piirteenä näen tässä laajamittaisen tiedon hankkimisen. Tieto ei aina liity omaan työhön. Se liittyy yhä useammin toisten tekemisiin.

Perintäpolitiikka osana markkinointipolitiikkaa

Perintäpolitiikka on osa markkinointipolitiikkaa eli after-sales-service-huollon toimivuuden varmistamista. Sen onnistuminen edellyttää selkeää ja selektiivistä luottopolitiikkaa. Ongelmia varmasti

syntyy, jos kaikki luottopäätökset tehdään joko myynnissä tai luotto-osastolla. Asiakkaat voidaan jakaa eri ryhmiin. Osalle voidaan myydä vapaasti, osalle kaupat hyväksytään yhdessä luottohenkilöiden kanssa. Tämä ei voi täysin onnistua, ellei päästä hyvään yhteistyöhön myynnin kanssa ja saada sitä myös säilymään. Se ei onnistu millään sanelupoliitikalla eikä määräyksillä. Tuloksiin on päästy tiiviillä yhteistyöllä ja esteettömällä tiedonkululla. Johdon tuki on tietenkin ensiarvoisen tärkeää, ja luulen, että sen kasvattaminen suuryrityksen ammattijohtajien piirissä on työläämpää kuin yrittäjäjohteisessa pienemmässä yrityksessä. Jokaisen yrityksen on paneuduttava ajattelemaan omia olosuhteitaan. Asennekoulutuksella on tärkeä merkitys. Ellei laajemman valistuksen antamiseen ole mahdollisuutta, on kirjalliseen muotoon laadittujen luottomyyntiohjeiden jakaminen myyjakunnalle hyvä lähtökohta asialle. Kysymys on teamtyöskentelystä, ja yhteistyö onnistuu vain siinä tapauksessa, että luotto osaa ajatella kaupallisesti ja myyntipuoli luotollisesti, kuten vanha "fraasi" kuuluu.

PS. Luottolinkki ei ole koko kansan lehti. Se on Sinulle, joka arvostat erikoistietoa. Toimituskunta uhraa jokaisen numeron tekemiseen paljon aikaa, ja lehden sisältämä tieto elää pitkään. Lukemisen jälkeen sen paikka on mieluummin kirjahyllyssä kuin jäteperilaatikossa.

Pertti Pennanen on Oy Kontino Ab:n luottopäällikkö. Hän on Luottomiehet r.y:n hallituksen jäsen.

KORKOLAKI KÄYTÄNNÖSSÄ SAATUJEN KOKEMUSTEN VALOSSA

20.11.1985, Tapiola Garden Hotel, Espoo

Vuonna 1983 voimaan tullut korkolaki on synnyttänyt monia vaikeasti ratkaistavia tilanteita. Lain laaja soveltamisala herättää kysymyksiä: lehes kaikki yksityisoikeudelliset ja useat julkisoikeudelliset saatavat kuuluvat lain piiriin. Maksamismääräysmenettelyssä on muodostunut kirjava käytäntö, jonka soisi yhtenäistyvän.

Tilaisuudessa on tarkoitus selvittää eri intressitahojen kokemuksia ja näkemyksiä korkolain käytännön kysymyksistä.

Osanottomaksu on 1.000 mk (Lakimiesliiton jäsenille 800 mk), johon sisältyy lounas ja kahvit.

OHJELMA

9.00 Avaus

OTT Eero R o u t a m o / Kymi-Strömberg Oy

Johdanto päivän teemaan

- Korkolain pääperiaatteet ja niihin liittyviä tulkintakysymyksiä

Lainsäädäntöneuvos Pauliine K o s k e l o / Oikeusministeriö

Korkolaki ja maksamismääräysmenettely

Varatuomari Matti K u k k o / Kokemäen Osuuspankki

L o u n a s

Korkolain soveltamisala

- yksityisoikeudessa

- julkishallinnossa

VT Maria P ö y h ö n e n / Kaupunkiliitto

K a h v i

Korkolaki ja vakuutukset

Varatuomari Pekka R a n t a n e n / Pohjola-yhtiöt

16.00 Tilaisuus päättyy

YRITYSKIINNITYS Uusinta

12.12.1985, Ravintola Botnian juhlerakennus, Helsinki

Yrityskiinnityslaki tulee voimaan 1.1.1986. Se korvaa entisen irtaimistokiinnityslain ja laajentaa mahdollisuutta käyttää irtainta omaisuutta luoton vakuutena. Yrityskiinnitys kattaa pääsääntöisesti kaiken yrityksen irtaimesta omaisuudesta koostuvan käyttö-, vaihto- ja rahoitusomaisuuden. Yrityskiinnityksellä on nykyistä irtaimistokiinnitystä parempi etuoikeus ulosotossa ja konkurssissa.

Kiinnitysviranomaisen tehtävät siirtyvät patentti- ja rekisterihallituksessa toimivalle yritysikiinnitystekisterille.

Tilaisuus soveltuu pankkien ja vakuutuslaitosten, yritysten ja tuomioistuinelaitoksen edustajille sekä asianajajille.

Osanottomaksu on 900 mk (Lakimiesliiton jäsenille 700 mk), johon sisältyy lounas.

OHJELMA

9.15 Ilmoittautuminen ja aineiston jako

9.45 Yrityskiinnityslainsäädännön soveltamisala ja pääpiirteet

Lainsäädäntöneuvos Ilmari O j a n e n
Oikeusministeriö

11.15 Patentti- ja rekisterihallituksen rooli yritysikiinnitystekisterin ylläpitäjänä

Osastopäällikkö Oscar W i l d e r
Patentti- ja rekisterihallitus

12.15 L o u n a s

13.30 Yrityskiinnityksen suhde muihin vakuuksiin

Ylimenokauden säännökset

Varatuomari Juhani S u t i n e n
Kehitysaluerahasto Oy

14.45 K a h v i

15.15 Yrityskiinnitys pakkotäytäntöönpanossa

Lainsäädäntöneuvos Kari L e h t o l a
Oikeusministeriö

16.30 Tilaisuus päättyy

Ilmoittautumiset osoitteella: Uudenmaankatu 4-6 F, 00120 Helsinki tai puhelimitse 90-601 236. Myöhemmin kuin 10 päivää ennen kurssia tuleista peruutuksista veloitamme 20 % toimistokuluina. Mikäli osanottoa ei ole peruutettu, eikä ilmoittautuja saavu kurssille, veloitamme 50 %.

LAKIMIESLIITON
KOULUTUSKESKUS

Luotonvalvoja kantaa huolta yrityksen terveydestä

Tarkka ja sääntöilinen, jämäkkä ja ystävällinen, joustava ja määrätietoinen. Kuka se on? Luotonvalvoja, yrityksen hyvinvoinnin vaali. Mitä kuuluu, miltä näyttää, sisaremmen näköalapaikalla?

Luotonvalvojan tai reskontrahoitajan ammattinimike on Luottomiesten jäsenrekisterissä kaikkein yleisin. Luotto-kauppa kasvaa ja tarvitsee rahaliikenteen valvontaan inhimillistä osaamista.

Kaukana historiassa ovat sulkakynät, reikäkortitkin. Nyt laskut rekisteröi hetimit atk.

Yrityksillä on eroja, samoin niiden luotonvalvonnassa. Yhteisenä nimittäjänä on kuitenkin kaikinpuolinen huolenpito yrityksen hyvinvoinnista.

Luottotappioiden minimointi on luotonvalvojan kunnia-asia.

Philipsin atk antaa aikaa asiakaskontakteille

Suomen Philips käy kauppaa 541 miljoonalla markalla vuodessa. Aktiivisia luottoasiakkaita — omia jälleenmyyjä ja yrityksiä — 3.600.

Irja Siirtonen, yksi kolmesta Philipsin luotonvalvojasta, kehittää talon atk-järjestelmää erittäin hyväksi. Päiväntasajärjes-

telmä on suunniteltu ja kehitetty räätäläntyönä nimenomaan talon tarpeisiin.

Tilauskeskus ja piiripäälliköt ottavat usein yhteyden luotonvalvontaan saadakseen ajantasatiedot.

Vekseleitä ei Philipsillä ole käytetty enää moneen vuoteen.

Puhelinsoittoa Irja pitää miellyttävänä tapana ottaa kontakti asiakkaaseen. ”Se on tehokkaampi ja miellyttävämpi kuin kirje. Asiat selviävät hyvin”.

Atk antaa paljon tietoa. Aikaa asiakaskontakteille jää melko mukavasti.

Kodinkonebisnes menee Irjan mukaan nyt melko mukavasti, mutta vuodenajat ja yleinen taloudellinen tilanne näkyvät tällä alalla sekä liikevaihdossa että maksuhäiriöissä.

Philips käyttää luottotietotoimistoja — ja luottotietotoimistot Philipsin luotonvalvontaa. Perimistöimistot tulevat kuvaan vain harvoin.

Irja viihtyy työssään. Hän nimeää ammatin yhdeksi parhaista puolista sen, että jokainen päivä on kiinnostavan erilainen.

”Harmillista on se, että olemme niin riippuvaisia päätöistä — jos on kiire päivä ja kone ei toimi, luotonvalvonta saattaa lamaantua. Onneksi näitä huonoja päiviä on harvoin. Asiakkaiden kanssa on miellyttävä tehdä työtä”, Irja sanoo. Kollegojenkin puolesta.

Irja Siirtonen

Unionin tarkka markanvartija

Oy Union-Öljy Ab pyörittää 2,6 miljardin markan liikevaihtoa. Suoramarkkinoinnin luotonvalvonnassa on jaospäällikkö ja kolme luotonvalvojaa, huoltoasemapuolella jaospäällikkö ja viisi luotonvalvojaa.

Valvottavia tilejä on noin 100 000. Ne jakautuvat 6 000—10 000 asiakkaan ryppäisiin luotonvalvojaa kohti.

Suoramarkkinoinnin jaospäällikkö **Kaarina Becklinin** asiakaskunta näyttää vahvasti maskuliiniselta; kuljetusliikkeitä ja ammattiautoilijoita, urakoitsijoita ja maanviljelijöitä. Omakotitalojen omistajat muodostavat suuren lämmitystili-asiakkaiden ryhmän.

”Luotonantomme suuntautuu osittain melko suhdanneherkille aloille. Esimerkiksi sahojen ja pienten rakennusliikkeiden kanssa täytyy olla varuillaan. Konkursseja saattaa olla tulossa”, Kaarina sanoo.

Unionin reskontra on osittain reaaliajassa, osittain ei. Viitesuorituksina tulevat maksut päivitetään kahdesti viikossa, tiistain ja torstain vastaisina öinä. Kassaan tulevien maksujen tallennus päätteelle tapahtuu päivittäin. Myynnin ja luotonvalvonnan yhteistyö kulkee tilanteen mukaan, säännöllisiä kokouksia ei ole, saldoista raportoidaan myyntipuolelle kerran kuukaudessa.

”Luottopäätökset tehdään luotonvalvontajaostoilla. Kyllä meillä myynnin kanssa tiukkojakin keskusteluja on. Mutta yhtiön etua me kaikki ajamme”, Kaarina sanoo.

Vekselien käytöstä Union on luopunut miltei kokonaan. ”Yksi huomautuskirje ja sen jälkeen tratta on meillä edelleen tavallisin perimismuoto. Puhelinta käytämme isojen asiakkaittemme kanssa asioidessamme, trattaan turvaudutaan ääritapauksissa.”

Kaarina käyttää ahkerasti Maksutiedon päätettä, joka tuli taloon keväällä. ”Sieltä saan hyvää tietoa. Jos epäilen, että verottaja on hakemassa asiakastani konkurssiin, soitan ulosottoapulaistilalle. He antavat tietoa joko puhelimesta tai kirjallisena. Tietysti käytämme myös luottotietotoimistoja. Perinnän hoidamme kokonaan itse.”

Kaarina Becklin

Luottokunta reaaliajassa

Unionin luotonvalvojat ovat vahvistaneet ammattitaitoaan neuvottelutaidon kurseilla. Koko henkilöstö on äskettäin saanut tulosjohtamiskoulutuksen.

Luottokunnan yritysryppään liikevaihto raksuttaa tälle vuodelle lähes kolmea miljardia. Kortteja menee ulos noin 500 kappaleen päivävauhdilla ja se antaa luotonvalvojen työlle nopean tempon.

Luotonvalvoja **Maija Sokoli** asioi yritysasiakkaiden kanssa; heitä riittää yhden miehen yrityksistä suuriin konserneihin.

"Tämä vuosi näyttää aika pahalta, konkurseja on ollut melko paljon. Uskon, että ensi vuosi on jo parempi. Vaikka suitset tiukalla me päätöksiä teemme", Maija sanoo.

Luottokunnan myynti elää reaaliaikaa. Suorituksista tiedot tulevat noin viikossa. Viive vähenee lähikuukausina.

Auktorisointipuhelut tulevat myynnille, joka tarkistaa aina tilanteen mukaan luotonvalvoilta, voidaanko ostolupa myöntää.

Vekseleitä Luottokunta ei käytä perinnässään lainkaan. Asiakkaisiin pidetään yhteyttä pääasiassa kirjeitse.

Tratta on tavallisin yritysten perimismuoto. Lokakuun alusta on Tietoperintä Oy tullut kuvaan mukaan; käyttäme sen palveluja maksamismääräyksestä lähtien", Maija sanoo.

Luottokunta on kouluttanut väkeään parempaan puhelinpalveluun. Psykologian opit ja äänenkäytön harjoitukset ovat

aina hyviä koulutusaiheita — myös luottoväelle. Alamme kun on matemaattisuudestaan huolimatta myös hyvin inhimillinen.

Stockmannin kortti hyvin suojattu

Pörssiyhtiö Stockmann on konsernina monimuotoinen: neljä tavarataloa, yhdeksän Sestoa, Akateeminen Kirjakauppa kuudessa kaupungissa sekä Stockmann Tukku ja autokaupanryhmä. Maaliskuun alusta tuli mukaan myös Hobby Hall, Suomen suurin postimyyntiliike.

Kuluvan vuoden liikevaihdoksi arvioidaan 1 750 miljoonaa.

Henkilöluottotilejä on 83 000, yritystilejä 17 000. Niistä huolehtii 13 luotonvalvojaa.

"Häiriöraportti tulee viiden päivän välein. Henkilöluottoasiakkaiden järjestelmällistä perintää tehdään kerran kuussa. Lähetämme asiakkaille kerran kuussa tiliotteet aakkosnumeerisessa järjestyksessä ja kolmessa erässä. Eräpäivät ovat 10., 15. ja 20. päivät", luottotarkastaja **Sirkka Laakso** sanoo.

Tavaratalossa myyjät joutuvat — luottokonttorin ohjeiden mukaan — soittamaan luotonvalvoille saadakseen myyntiluvan. Koulutusosasto antaa myyjäkoulutuksessa opetusta myös luotonvalvontasioissa.

Sirkka sanoo, että Stockmannin asiakkaiden maksukyky näyttää aika hyvältä.

Vekselit ovat yrityspuolella hyvinkin yleisiä. "Henkilöluottoasioissa käytämme vekseliä

ainoastaan silloin, kun asiakas on hoitanut todella huonosti asiansa eikä takeita velan maksusta ole. Vekseli velvoittaa sellaista asiakasta maksamaan tunnollisemmin."

Stockmannin luotonvalvojat käyttävät jonkin verran puhelinta perinnässä. "Puhelimessa voimme neuvotella maksujärjestelyistä ja kieltää lisäostot. Soitamme yleensä uusille tilinomistajille, jotka ovat ylittäneet luottorajan ja jättäneet ensimmäisen maksunsa hoitamatta. Muuten puhelinperintä on kuitenkin vähäistä, koska asiakkaita on näin paljon."

Sirkka kehuu Luottokontrollin uutta päätettä hyväksi työkaluksi: "Kun avaamme uusia henkilöluottoja, saamme päätteeltä nopeasti uudet koodit."

Sirkka Laakso

Stockmann otti käyttöön jo vuonna 1978 Negative Credit Check -luottotarkistusjärjestelmän tavaratalossaan. "Se on kassapääteljärjestelmä, johon voimme nopeasti syöttää tiedot esimerkiksi kadonneista tai varastetuista luottokorteista. Jos tällaista korttia yritetään käyttää maksuvälineenä, kone hälyttää oitis. Häiriöraportin perusteella saamme järjestelmään viiden päivän välein koodit maksuhäiriöistä ja luottorajan ylityksistä. Näin ei henkilöluottopuolella pääse syntymään suuria luottotappioita", Sirkka sanoo.

Uloshakutapauksissa Stockmann käyttää perintätoimistoa. Yritysluottotiedot hankitaan luottotietotoimistoista ja kulutusluottotiedot Luottokontrollista.

Sidotut A-osakkeet aktiivisten tiliasiakkaiden merkittävässä

Stockmann tarjoaa parhaallaan aktiivisille tiliasiakkailleen mahdollisuuden osake-merkintään. Lisäetuna vähintään 50 osakkeen merkinneille luvataan 5%:n hyvitys tilioitoista marraskuun puolivälin ja maaliskuun lopun väliseltä ajalta. Alennus hyvitetään suoraan tilille kesäkuussa 1986.

Osakkeiden merkintään oikeutettuja asiakkaita ovat kaikki Valinta-, Vakio- ja Kirjatiliasiakkaat, jotka ovat ostaneet tililleen vähintään kuusi kertaa vuonna 1984 tai yhteensä vähintään 5 000 markalla tänä vuonna 31.10. mennessä.

Tarjouskirjeen mukana lähetettiin osakeantiseteli, josta asiakas voi tarkistaa tilitapahtumansa ja merkittävien uusien sidottujen A-osakkeiden enimmäismäärän.

Merkintähinta on 85 markkaa osakkeelta.

Mariitta Hämäläinen

Yritystutkimuksen on pakko sopeutua kansantalouden uusiin olosuhteisiin ja investointien uuteen rakenteeseen.

Aarne Heikinheimo

YRITYSTUTKIMUS ENNEN JA NYT

Nykytuotoinen yritystutkimus tuli maahamme 1960-luvun alussa, jolloin Maailmanpankki ilmoitti olevansa valmis myöntämään Suomeen pitkäaikaista luottoa teollisuutemme rakenteen monipuolistamiseksi. Ehtona kuitenkin oli, että luotot myönnetään teollisuudelle erillisen organisaation kautta Maailmanpankin hyväksi kokemaa hanke- ja yritystutkimusmenetelmiä apuna käyttäen. Tämä tehtävä annettiin Teollistamisrahasto Oy:lle, jonka toiminta organisoitiin tuolloin Maailmanpankin esittämän mallin mukaiseksi kehitysluottolaitokseksi. Teollistamisrahasto Oy:stä tuli samalla suomalaisen yritystutkimuksen alullepanija ja sen kehittäjä.

Sysäys yritystutkimuksen käynnistymiselle saatiin siten ulkomailta. Ajatus sinänsä ei liene kuitenkaan ollut aivan uusi, sillä yritystutkimus levisi melko nopeasti myös pankkeihin ja muihin rahoituspäätöksiä tekeviin laitoksiin.

Yritysten tutkimisena sanan laajassa merkityksessä voidaan pitää kaikenlaisia suppeita tai laajoja selvityksiä, jotka koskevat yksittäisiä yrityksiä. Tutkimuksen laatija voi olla mikä tahansa yrityksen intressentti. Yritystutkimuksena sanan varsinaisessa merkityksessä voidaan kuitenkin pitää vain yhtenäisellä systematiikalla tehtyä yrityksen analysointia. Yritystutkimusneuvottelukunnan työn tuloksena on käsitteellinen yritystutkimus tullut maassamme jokseenkin yksikäsitteisesti määritellyksi.

Yritystutkimuksia tehdään pääasiassa luotto-, takaus- tai avustuspäätöksiä varten. Pankit tekevät asiakasyrityksistään yritystutkimuksia myös harkinnanvaraisesti asiakasurannasta saamiensa herät-

teiden perusteella. Myös yritys itse voi olla aloitteentekijä yritystutkimukselle. Tällöin se yleensä haluaa yritystutkimuksen muodossa itsestään ulkopuolisen arvion joko itseään tai jotakin sidosryhmäänsä varten.

Yritystutkimuksen keskeisenä periaatteena on tutkittavan yrityksen mahdollisimman puolueeton arviointi. Tähän pyritään sillä, että tutkimustyö ja päätöksenteko pidetään toisistaan erillään. Näin tutkija voi toimia itsenäisesti ja sidonnaisuuksista vapaana.

Yritystutkimukset tehdään yleensä yhtenäisen kaavan mukaisesti. Kaikkien yritystutkimuksien metodiikka on perusteiltaan sama. Näin ollen kaikki Suomessa laadittavat yritystutkimuskertomukset ovat rakenteeltaan hyvin vertailukelpoisia keskenään ja muodostavat hyvän tietoaististon myös muuta käyttöä kuin alkuperäistä päätöksentekotilannetta varten.

Alan yhteistyöelimeen, Yritystutkimusneuvottelukuntaan kuuluvien organisaatioiden palveluksessa on noin 300 yritystutkimuksia tekevää asiantuntijaa. Viime vuosina yritystutkijan nimikkeestä on tosin jossain määrin luovuttu monissa pankeissa markkinointihenkisyyden ja asiakasystävällisyyden takia, mutta itse yritystutkimuksesta ei ole luovuttu. Vuosittain tehdään Suomessa arviolta yli 2 000 yritystutkimusta.

Yritystutkimusta harjoittavien asiantuntijoiden alueellinen sijoittuminen on muuttunut huomattavasti viime vuosina. Toimintaa aloitettaessa lähes kaikki toimivat Helsingissä tutkimusimpulssin tullessa yrityksistä ympäri maata tai jäsenlaitosten organisaatioista. Tällä hetkellä päteviä henkilöi-

tä on runsaasti maan eri osissa. Liikepankit ovat vahvistaneet piiriorganisaatioitaan ja KTM:n tehtävät ovat monipuolistuneet ja siirtyneet osin kentälle. Kera on luonut laajan konttoriverkoston kehitysalueelle ja Teollistamisrahasto on alueellistanut organisaatioitaan Etelä-Suomessa.

Yritystutkimuksen sisältö

Vanha hokema sanoo, että yritys ja rahoittaja istuvat samassa veneessä. Tosiasiassa tarkastelunäkökulmat eivät suinkaan kaikilta osin ole samanlaisia.

Yrityksen tehtävänä on investointi-ideoiden etsiminen, kehittäminen ja valikoiminen. Yritys myös kantaa vastuun investoinnin toteuttamisesta ja pääosin myös riskin investoinnin tuloksellisuudesta. Rahoittaja auttaa yritystä investoinnin rahoituksessa ja sen suunnittelussa. Rahoittaja joutuu kantamaan myös osan riskiä silloin, kun yrityksellä menee niin huonosti, ettei se enää kykene suoriutumaan sitoumuksistaan. Rahoittajan riski liittyy muodollisesti lainojen vakuuksien riittävyyteen.

Yritystutkimuksella rahoittaja pyrkii luomaan kokonaiskuvan yrityksestä ja sen asemasta toimialallaan. Analysoimalla yrityksen sisäiset voimavarat ja selvittämällä ulkoisten tekijöiden vaikutukset arvioidaan yrityksen menestymismahdollisuudet tulevaisuudessa. Analyysi puetaan numeeriseen muotoon kannattavuuden ja rahoituksen tunnuslukuina. Investointihankkeesta arvioidaan lisäksi inves-

toinnin liiketaloudellinen kannattavuus ja kokonaistaloudellinen suotavuus.

Rahoituspäätöstä tehdessään rahoittaja joutuu ottamaan huomioon ja punnitsemaan monia erilaisia tekijöitä. Ongelma-alueita, joihin yritystutkimuksella pyritään löytämään vastaus, ovat mm.

- rahoituksen käyttötarkoituksen (esim. investoinnin) erilliskannattavuus ja järkevyys sekä rahoitusvaikutukset
- hankkeen suunnitelmallisuus ja realistisuus sekä siihen liittyvät riski- ja uhkatekijät
- yrityksen mennyt kehitys ja näytöt yrityksen johdon ja organisaation kyvykkyydestä
- yrityksen taloudellinen asema ja kyky kantaa riskiä odottamattomien takaiskujen sattuessa
- lainoille tarjottavien vakuuksien riittävyys
- yrityksen ja investoinnin välillinen merkitys rahoittajan liiketoiminnalle ja sopivat luottoehdot.

Yritystutkimuksen merkitys yritykselle

Yritystutkimuskäytännön alkuajoina yritystutkimus saattoi vaikuttaa monin tavoin tutkittavaan yritykseen. Tutkijoiden suhtautumistapa hallitsi asian uutuuden vuoksi sanearaushenkisyys. Yrityksen toiminnosta pyrittiin etsimään puutteita ja esittämään parannusehdotuksia niiden poistamiseksi. Asiantilan korjaaminen saatettiin useissa tapauk-

sisä asettaa luoton saamisen ehdoksi.

Tyypillisiä yritystoiminnan alueita, joihin puututtiin, olivat johdon vahvistaminen, laskentatoimen tason kohentaminen ja rahoitusrakenteen parantaminen omalla pääomalla. Saneerausvaateiden kohteeksi joutuivat etupäässä sellaiset pienet ja keski suuret yritykset, joissa liikkeenjohtamisessa tukeuduttiin ainoastaan käytännön tuomaan kokemukseen.

On vaikea arvioida, ovatko luottopäätösten lisäehdot parantaneet yritysten liikkeenjohdon tasoa, koska asiasta ei ole tehty seurantalutkimuksia. Yksittäistapauksista päätellen vaikutukset ovat olleet sekä myönteisiä että kielteisiä. Nykyään luottojen lisäehtojen käyttö on vähäisempää kuin aikaisemmin. Sen sijaan yritystutkimukseen turvaudutaan normaalisti, kun selvitetään yritysten maksuvalmiushäiriöitä. Näin yritystutkimus saat- taa toimia hälyttimenä mahdollisiin saneeraustoimenpiteisiin ryhtymiselle.

Varsin yleinen on käsitys, että yritystutkimuksen tekemisestä sinänsä on hyötyä yritykselle. Eniten siitä hyötyvät sellaiset yritykset, joissa ei harjoiteta systemaattista suunnittelua ja joissa laskentatoimi on alkeellisella tasolla. Tutkimusta varten yritykseltä nimittäin vaaditaan selvät numeeriset ennusteet tulevaisuuden kehityksestä ja näin yrityksen johto joutuu seikkaperäisesti paneutumaan pitkän tähtäyksen suunnittelutyöhön. Lisäksi luotonantajan edellyttämä tulosraportointi asettaa tietyn minimivaatimuksen laskentatoimen tasolle.

Yleisesti ottaen yritystutkimuksesta voidaan katsoa olevan hyötyä yritykselle siinä mielessä, että yrityksen suunnitelmat joutuvat ulkopuolisen, kriittisen tarkastelun kohteeksi. Näin on asianlaita varsinkin, jos tutkijana on luotonantaja, joka asemastaan johtuen näkee yrityksen lintuperspektiivistä ja omaa huomattavan tietouden yrityksen toimialalta. Koska yritystutkimuksessa otetaan kantaa yrityksen esittämiin markkinanäkymiin, investoinnin mielekkyyteen sekä yrityksen sisäisten resurssien riittävyyteen, saattaa yritystutkimus edesauttaa yritystä tarkistamaan käsityksiään tulevaisuuden suunnitelmistaan.

Yritystutkimuksen sisältö on alkuvaiheissaan ollut siten vahvasti myös koulutuspainotteinen. Yrittäjää on opetettu ja joskus jopa pakotettu tarkastelemaan yritystään kokonaisvaltaisesti esillä olevan investoinnin lisäksi. Yritystutkimuksella on voimakkaasti pyritty kannattavuusajattelun läpivientiin yrityksissä. Tämä on edellyttänyt samalla tietyn laskentajärjestelmän oppimista.

Ensimmäiset kokeilut keskipitkän tähtäyksen ennusteiden laatimiseksi tuottivat ongelmia ainakin pienille ja keski suurille yrityksille. Ja tämän on rahoittaja saanut kuulla. On puhuttu byrokratiasta ja turhasta paperisodasta. Tämäkin on ollut yksi vaihe yritystutkimuksen historiaa. Tällä hetkellä ennusteiden muokkaaminen ja laatiminen ovat vähintäänkin jokavuotista toimintaa. Nyt siihen on totuttu ja pikemmin on saatu kiitosta systeemien opettamisesta eli ennusteiden ja budjettien laadinnan tärkeys tunnustetaan.

Yritystutkimuksen merkitys koko kansantaloudelle

Ehkä vähemmän huomiota osakseen on saanut yritystutkimuksen merkitystä arvioidessa seikka, joka liittyy työtä tehneen ja tekävän tutkijajoukon koulutukseen, kehitykseen ja tehtäviin. Karkeasti arvioiden ainakin 600 henkilöä on koulutettu yritystutkimuksen ja yritysanalyysin yksityiskoh- tiin ja ongelmiin. Yksinomaan Teollistamisrahastosta on siirtynyt lähes 70 tutkijaa viimeisen kymmenen vuoden aikana yritysten palvelukseen lähinnä liikkeenjohdollisiin tehtäviin. Nämä henkilöt antavat oman panoksensa varsin laajalla rintamalla yritystoiminnan kehittämisessä.

Yritystutkimukseen perustuvan luotonannon alkuvuosina luottopäätökset tehtiin ensisijaisesti yritystutkimuksen antamien tunnuslukujen perusteella. Nykyisin tiedostetaan myös näihin tunnuslukuihin liittyvät heikkoudet ja niitä käytetään aikaisempaa enemmän ainoastaan taustatietoina.

Sen lisäksi, että yritystutkimus palvelee puhtaasti luotonantajaa rahoituspäätöksissä, se

on antanut myös välineet soveltaa esimerkiksi keskuspankin ja valtioneuvoston antamia yleisluonteisia luototuskriteerejä yrityskohtaisesti. Yritystutkimuksen sivutuotteena on tutkimusta tekeviin laitoksiin kertynyt myös melkoinen yritystietopankki, jonka aineisto on tavanomaisia tilastoja ajankohtaisempi ja tarkempi.

Yritystutkimuksessa on olennaista se, että siinä kootaan yhteen yrittäjän yritystaloudellinen intressi ja rahoittajan pääomien allokontitehtävä. Näin ollen yritystutkimus on eräs keino ohjata kansantalouden niukkoja rahavaroja mahdollisimman tehokkai- siin ja samalla myös kansantaloudellisesti suotaviin kohteisiin.

Onko yritystutkimuksesta edelleen hyötyä nopeasti kehittyvillä rahoitusmarkkinoilla? Tähän kysymykseen voi vastata myöntävästi mm. seuraavilla perusteilla.

Yritystutkimus

- edistää niukkojen rahoitus- resurssien kohdentumista tuottoisimpiin kohteisiin,
- mahdollistaa kokonaista- loudellisten ja toimiala- kohtaisten näkökohtien huomioon ottamisen luot- topäätöksissä,
- vähentää "virheinvestoin- tien" todennäköisyyttä,
- edistää yritystoiminnan suunnitelmallisuutta pakot- tamalla yritykset huolelli- seen investointi- ja rahoit- tussuunnitteluun,
- tarjoaa yrityksille mahdol- lisuuden investointi- ja ra- hoitussuunnitelmien asian- tuntevaan ja kriittiseen ar- viointiin ja konsultointiin,
- vähentää luotonantajien luottotappioita, mikä mer- kitsee edullisempia laina- ehtoja kaikille lainaajille ja
- tarjoaa yrityksille vertailu- perustaa ja informaatiota niiden taloudellisesta ase- masta ja menestymisestä verrattuna muihin yrityk- siin.

Yritystutkimus ennen ja nyt

Viime vuosina raha- ja ra- hoitusmarkkinamme ovat ko- keneet verraten voimakkaita muutoksia, joiden seurauksena kansantaloutemme koko ra-

hoitushuolto on instituutioil- taan ja toimintamuodoiltaan lähentynyt muita teollistuneita markkinatalousmaita. Mainit- takoon vain päiväluottomark- kinat, ulkomaalaisten pank- kien maihin nousu, kansainvä- lisen pääomaliikenteen kasvu ja rahoitusyhtiöiden esiinmars- si.

Pääomien niukkuuden, al- haisen korkotason ja luoton- säännöstelyn olosuhteista on siirrytty korkean korkotason, markkinamekanismin ja pankkikilpailun sävyttämille rahoitusmarkkinoille.

Uusi tilanne on vaatinut myös yritystutkimukselta so- peutumista, mutta samalla se on merkinnyt uusia haasteita. Entistä monitahoisemmat, ris- kipitoisemmat ja vaativammat rahoituspäätöstilanteet edellyt- tävät myös entistä parempaa informaatiota.

Yritystutkimuksen näky- vimpinä muutoksina viime vuosina voidaan ottaa esille neljä kehityspiirrettä:

Ensinnäkin on mainittava yritystutkimusten sisällön pai- nopisteen siirtyminen entistä enemmän menneisyyden ku- vauksesta ja tunnuslukujen laskemisesta investointiprojek- tin ja yrityksen toiminnallisten ja laadullisten tekijöiden sekä tulevaisuuden näkymien arvioi- miseen.

Toiseksi yritystutkimukset ovat tulleet keskimäärin aiem- paa suppeimmiksi. Useat lai- tokset ovat siirtyneet erilaistet- tuun käytäntöön. Merkittävien rahoituspäätösten tai ongel- mallisiksi koettujen yritysten osalta tehdään perusteellinen yritystutkimus, mutta pääosa yrityksistä hoidetaan hyvin joustavasti ja hyvin suppealla yritysanalyysillä. Tällöin riit- tää se, että varmistutaan yri- tyksen vakavaraisuudesta ja lainojen hoitokyvystä. Yrityk- sen uskotaan itse pystyvän käyttämään lainansa järkevästi, joten rahoittajalla ei ole enää tarvetta tuntea hankkeen yksityiskohtia.

Kolmanneksi yritystutki- muksessa käytetyn informaa- tion laatu on parantunut yri- tysten laskentatoimen tason noustessa. Toimiala-analyysien yleistymisen ja toimiala- tietojen saatavuuden parantu- minen viime vuosina on hel- pottanut yrityksen markkina- ja kilpailutilanteen sekä tule- vaisuuden arviointia. Atk:n käyttö yritystutkimusrutiinien, muun muassa tunnuslukujen laskemisessa, on merkinnyt

työn kaikinpuolista nopeutumista ja tehostumista, jolloin yritystutkijoille jää enemmän aikaa olennaisimpaan.

Neljänneksi voidaan mainita uudet tietotarpeet, jotka liittyvät lisääntyneisiin yrityskauppoihin ja osakesijoituksiin muun muassa kehitysyhtiöiden vauhdittamina. Nämä operaatiot eivät koske pelkästään kotimaisia yrityksiä, vaan entistä useammin joudutaan tutkimaan myös ulkomailla toimivia yrityksiä. Tätä palveleva yritystutkimus on kehittymässä erikoisalueeksi, jossa kiinnitetään erityistä huomiota yrityksen arvonmuodostumiseen.

Viidenneksi voidaan mainita yritystutkimuksen käyttö entistä enemmän pankkien välisen kilpailun apuvälineenä. Yhtäältä yritystutkimus tarjoaa markkinointikanavan ja palvelumahdollisuuden rahoituslaitokselle. Toisaalta yritystutkimus auttaa rahoituksen ehtojen asettamisessa kilpailukykyiselle, mutta samalla kannattavalle tasolle asiakaskohteisesti ottaen huomioon riskinäkökohdat ja asiakassuhteen kokonaisuuden.

Kehitysnäkymät

Koska yritystutkimus tarjoaa kiistattomia etuja rahoittajille ja yrityksille itselleen sekä myös koko kansantaloudelle, toiminnan jatkumisesta ja edelleen kehittymisestä ei ole epäilystäkään.

Edellä esittämäni kehityssuunnat tulevat ilmeisesti jatkumaan ja edelleen vahvistumaan tulevina vuosina. Mutta myös eräitä uusia piirteitä voidaan ennakoita tulevan kuvan mukaan.

Parantunut informaatio ja modernin tietojenkäsittelytekniikan nopea kehitys tulee siirtämään yritystutkimuksen vakio-osaamisen myös pienehköihin ja keskisuuriin yrityksiin, jolloin rahoittajien ja yritysasiakkaiden kanssakäymisen muodostuu aiempaa tasavertaisemmaksi.

Yritysten menneisyyden analyysissa voi odottaa inflaatiolaskennan systemaattisen käyttöönoton yleistyvän. Tämän ongelman käytännön työhön soveltuvan ratkaisun löytämiseksi on työskennelty jo kauan, mutta toistaiseksi ei ole löydetty yksiselitteistä oi-

keata tapaa tai päästy yksimielisyyteen riittävän käyttökel- poisesta menettelystä.

Toinen yritysten menneeseen tietoon liittyvä hanke on eri rahalaitosten ja yritystutkimusorganisaatioiden seurantatietojen hyödyntämiseen liittyvän yhteistyön tiivistäminen. Täytyy toivoa, että tässä asiassa päästäisiin eteenpäin mahdollisimman pian.

Tärkeimmäksi kysymykseksi ja samalla haasteeksi yritystutkimukselle lähivuosina muodostunee kuitenkin taloudellisen epävarmuuden lisääntyminen. Investointien vaikutukset ovat keskeisiä yritysten vastaisen kehityksen kannalta. Investointipäätösten merkitystä korostaa se, että vaikutukset ovat osittain peruuttamattomia ja ulottuvat monen vuoden, jopa usean vuosikymmenen ajalle.

Yleismaailmallinen taloudellinen kehitys on muodostunut kuitenkin yhä epävarmemmaksi. Toisaalta Suomen kansantalous on kehittynyt siihen vaiheeseen, että investointien painopiste on siirtymässä talouden raaka-ainepohjaisten perussektorien ja traditiionalisten alojen turvallisista kohteista riskipitoisille, teknologialtaan ja tieto-taitovaatimuksiltaan nopeasti kehittyville toimialoille. Samoin investoinnit ei-materiaalisiin tuotteisiin prosessikehityshankkeisiin lisääntyvät entisestään. Tällöin myös yritystutkimuksen on pakko sopeutua kansantalouden uusiin olosuhteisiin ja investointien uuteen rakenteeseen.

Käytännössä tämä merkitsee sitä, että yritystutkimuksessa joudutaan aikaisempaa enemmän kiinnittämään huomiota epävarmuustekijöiden arvioimiseen ja hankkeisiin liittyvien riskien rationaaliseen analyysiin, jolloin voidaan toisaalta myös rahoittaa entistä riskipitoisempia yrityksiä ja hankkeita.

Moderneja liikkeenjohdon kvantitatiivisia menetelmiä yms. käytetään yritystutkimuksessa vielä verraten vähän. Tämä ei luultavasti niinkään johdu arvostuksen tai asian- tunteisuuden puutteesta vaan pääsyyinä on ilmeisesti se, että mainittuja menetelmiä arvioidaan puhtaasti käytännön kannalta. Tällä alueella esiintyvien ongelmien ratkaisemiseksi ja tarpeiden tyydyttämiseksi ei ole juuri löytynyt menetelmiä, joiden käyttämisestä

saatavan hyödyn voisi katsoa vastaavan menetelmien vaatimia resursseja ja kustannuksia.

Yritystoimintaan liittyvän epävarmuuden ja riskitekijöiden arvioimiseksi ja käsittelemiseksi soveltuvien riittävän käytännöllisten menetelmien kehittämiseen tulisi kuitenkin paneutua nykyistä enemmän. Tällaisten menetelmien käyttäminen voisi hyvinkin olla seuraava vaihe yritystutkimuksen kehittämisessä.

Yritystutkimuksessa tarvitaan hyvät perustiedot lähinnä yrityksen laskentatoimesta ja erityisesti tilinpäätöstietojen sisällöstä ja yleisesti yritystaloudesta. Pääosa alan ammattitaidosta ja tieto-taidosta saadaan kuitenkin vasta kokemuksen myötä, niin kuin lie- nee asianlaita useimmilla muil- lakin elinkeinoelämän aloilla. Pohjakoulutuksessa on tärkeintä monipuolinen yritys- ja kansantalouden yleinen tietä- mys sekä valmiudet kriittiseen ja itsenäiseen taloudelliseen analyysiin sekä uusien tietojen ja taitojen omaksumiseen. Käytäntö sinänsä harvoin te- kee tutkijoista kuitenkaan lo- pullisesti valmiita; toisin sano- en lisäkoulutukselle tulee aina olla aikaa ja mahdollisuuksia.

Edellä mainittu ennakointi- ongelma on yksi niistä, joiden hallitsemiseen tarvitaan entistä syvempää paneutumista ja opiskelua. Sama koskee liike- toiminnan luonteen ja sisällön kehitystä; yritystutkijan on seurattava aikaansa, mie- luummin vielä ennakoiden ke- hitystä, ja omaksuttava ja hal- littava liikeidea-ajattelu, tulos- yksikkö-, tavoite-, tulosjoh- taminen jne.

Suomalaisten yritysten, myös pienten ja keskisuurten, kansainvälistyminen kasvaa nopeasti, ja tätä kehitystä tule- myös yritystutkimuksen tukea. Suomalainen yritystutkimus on jo siirtynyt myös maan ra- jojen ulkopuolelle. Tutkimuk- sia on tehty eri puolilla maail- maa lähinnä kotimaisten yri- tysten tarpeisiin. Tämä toimin- ta kasvaa ja neuvottelukunnan työ kansainvälisestä tilinpää- töskäytännöstä tukee omalta osaltaan tätä kehityssuuntaa.

Yritysten kansainvälistymi- nen asettaa lisävaateita myös tutkijoiden valmiuksille. Yri- tystutkimusneuvottelukunnan olisi panostettava tähän kehi- tys- ja koulutustyöhön siten, että sekä yrityksille, tutkijoille että itse tutkimukselle löytyy entistä enemmän vientiä.

Aarne Heikinheimo on johtaja Teollistamisrahasto Oy:ssä. Hän on myös toimitusjohtajan varamies. Heikinheimo piti oheisen esitelmän Laki- miesliiton Koulutuskeskuksen seminaarissa "Yritysrahoituksen uudet suunnat" 8.—9.10.1985.

YRITYSTUTKIMUKSEN HARJOITTAJIA

KIINTEIDEN INVESTOINTIEN RAHOITUS

PANKIT

KIINNITYS-
LUOTTOLAITOKSET

TEOLLISTAMIS-
RAHASTO

— MYÖS OSAKE-
SIJOITUS

MORTGAGE BANK
OF FINLAND

FINNFUND

LEASING-YHTIÖT
— VUOKRAUS

VAKUUTUS-
LAITOKSET

SUOMEN PANKKI
— KTR-LUOTOT

KERA

— MYÖS OSAKE-
SIJOITUS

INRA

POHJOISMAIDEN
INVESTOINTIPANKKI

TUTKIMUSTOIMINNAN
RAHOITUS

KTM

TEKES

SITRA

KERA

PKT-SÄÄTIÖ

KEKSINTÖSÄÄTIÖ

POHJOISMAIDEN
TEOLLISUUS-
RAHASTO

VALTION AVUSTUKSET
INVESTOINTEIHIN

— KÄYNN.AVUSTUS
— INV.AVUSTUS
— KOUL.AVUSTUS
— SUHDANNEAVUST.
— MUUT AVUST.

Lyon, le 18 Octobre 1985

Réf. BR / DB

FINSKA KREDITMANNEFORENINGEN
For the att. M. RISTO SUVIALA
Office Manager
CENTRALANDELSLAGET HANKKIJA
MICKELVAGENI
SF 00640 HELSINKI 64
FINLAND

Monsieur,

Notre Société est l'une des plus importantes Sociétés de Renseignements Commerciaux et de Recouvrements de Créances en France.

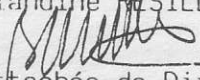
Notre activité bénéficie d'une expérience ancienne de 50 ans et s'étend au niveau national et international, tant dans le domaine des Renseignements que du Recouvrement.

La S.N.R.C. est membre de la FECRO (Federation of European Credit Reporting Organizations) et est aussi adhérente à l'A.F.D.C.C., l'Association française similaire à la vôtre.

Dans le cadre de l'expansion de nos activités internationales, et en particulier européennes, nous aimerions connaître les membres de votre Association, et vous serions reconnaissants de nous en communiquer la liste.

Espérant que nous trouverons auprès de vous la possibilité de renforcer nos liens avec les sociétés les plus importantes de votre pays, avec lesquelles nous avons en commun d'être membre d'Associations similaires, nous vous remercions par avance pour votre collaboration et nous vous prions d'agréer, Monsieur, nos sentiments distingués.

Blandine DESILLOT

Attachée de Direction
Département Etranger.

Lisätietoja yritys- kiinnityksestä

Yhdistyksen kokouksessa 26.9.1985 keskusteltiin asianajaja Liisa Svinhufvudin alustuksen pohjalta uuden yritysikiinnityslain synnyttämistä käytännön tilanteista. Kun Luottolinkin viime numerossa (3/85) oli luottopäällikkö Eero Kaukorannan selkeä kirjoitus itse kiinnitysmuodosta, ei sen toistoon ole syytä.

Yllekirjoittanut oli ollut yhteydessä patentti- ja rekisterihallituksen toimistopäällikkö Tuovi Relas-Vuorioon, joka kertoi, että yritysikiinnitysasetus oli juuri menossa presidentin esittelyyn. Asetus selventää eräitä yksityiskohtia. Patentti- ja rekisterihallituksessa odotellaan jännittyneinä yritysikiinnitysten mukanaan tuomaa työ määrää. Kaikkihan me tiedämme, että virasto on jo en tuudestaan ylityöllistetty. Virastossa on laadittu yritysikiinnitysten hoitamisessa tarvittavat lomakeluonnokset, joita pikapuoliin alkaa saada Valtion painatuskeskuksesta. Lomakeita käytetään siten pantti-velkakirjaa ja yritysikiinnityshakemusta varten. Erityisesti korostetaan sitä, että patentti- ja rekisterihallitus tulee osakeyhtiön osalta vaatimaan hallituksen päätöksen yritysikiinnityksen ottamisesta. Pöytäkirjamallia on saatavana virastossa.

Irtaimistokiinnitykset voidaan vaihtaa yritys- kiinnityksiksi

Voimaantulosäännösten mukaan irtaimistokiinnitykset ovat voimassa vielä 5 vuotta. Kun yritysikiinnityksellä on

selvästi parempi etuoikeus velallisen ulosmittauksessa ja konkurssissa, on velkojalle edullista vaihtaa voimassa oleva irtaimistokiinnitys yritysikiinnitykseksi. Tämä edellyttää sopimusta, ja siis velallisen suostumusta. Vaihdon yhteydessä voidaan irtaimistokiinnityksen perusteena olevaan velkakirjaan kiinnitetyt leima-merkit käyttää hyväksi. Edellytyksenä on, että velkakirja alkuperäisenä toimitetaan mitätöitäväksi yritysikiinnityshakemuksen mukana.

Kun yritysikiinnitysviranomaisena on patentti- ja rekisterihallitus, ei kiinnityshakemuksiin tulla tarvitsemaan velallisyhtiön kaupparekisterinotetta, koska tiedot ovat viran puolesta käytettävissä. Sen sijaan on tärkeätä, että ilmoitetaan hakemusvaiheessa velallisen oikea rekisterinumero. Jotta yritysikiinnitys voidaan myöntää, on velallisen oltava merkittynä kaupparekisteriin. Kaupparekisteriin voidaan siten merkitä sellainenkin liikkeenharjoittaja, jota ei ole pakko rekisteröidä.

Kiinnityksen kohteena olevasta omaisuudesta

Uutta on se, että yritysikiinnityksen piiriin tulevat ns. imateriaalioikeudet ja rahoitusomaisuus. On kuitenkin muistettava, että esim. arvopaperit voidaan edelleenkin pantata erikseen. Arvopaperit ovat yritysikiinnityksen kohteena silloin kun ne ovat yrityksessä sillä hetkellä, kun yritysikiinnitykseen vedotaan. Käytännössä on varmasti tilanteita, joissa velkoja on kuvitellut yritysikiinnityksen kohteena olevan omaisuuden tältä osin arvokkaammaksi kuin se todellisuudessa on. Muutoinkin on pyrittävä selvittämään, mikä osa velallisen käytössä olevasta omaisuudesta on sellaista, johon velallisella on omistusoikeus, ja mikä osa omaisuudesta ei kuulu velallisen varallisuuteen (esim. leasing-sopimuksin vuokratut ja osamaksulla ostetut esineet). Pintapuolinen tutustuminen velallisen varallisuuteen ei anna oikeata kuvaa vakuudesta.

Toivon patentti- ja rekisterihallituksen selviytyvän yritysikiinnitysten aiheuttamasta työruuhkasta.

Arvostelua

Lain perusteluissa todetaan, että ehdotuksissa pyritään tehostamaan irtaimen omaisuuden käyttämistä luoton vakuutena ja siten parantamaan erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten luotonsaantimahdollisuuksia. Vaikkakin yritysikiinnityksen etuoikeus on parempi kuin irtaimistokiinnityksen, voidaan luotonantajapuolella perustellusti epäillä, että tämä lainsäädäntö saattaa antaa tiettytyypisille velallisille mahdollisuuksia väärinkäyttöksiin. Ruotsissa on yritysikiinnityslaki ollut voimassa vuodesta 1966. Alkuinnostus on tietävästi laantunut käytännön kokemusten myötä.

On siis muistettava, että yritysikiinnitys on vakuusmuoto, joka edellyttää velallisyhtiön jatkuvaa seurantaa sen varmistamiseksi, että vakuusarvo säilyy.

PS. Tasavallan presidentti on 30.9.1985 vahvistanut yritysikiinnitysasetuksen (Suomen Säädöskokoelma n:o 778/1985).

Liisa Svinhufvud on varatuomari ja asianajaja. Hän on Asianajotoimisto Liisa Svinhufvud Ky:n omistaja. Svinhufvud oli Luottomiehien ry:n hallituksen puheenjohtaja vuonna 1982.

AJANKOHTAISIA NÄKYMÄÄ LUOTTOALAN LAINSÄÄDÄNNÖSTÄ

On ilo osallistua Suomen vanhimman perintötoimiston 75-vuotisjuhliin liittyvään juhlaseminaariin. Tällainen merkkipäivä on meidän oloisamme sekä merkittävä että kunnioitettava.

Päivän aiheet liittyvät kirjanpitoon. Kun kirjanpito meillä Suomessa kuitenkin kuuluu toisen ministeriön toimialaan, on ehkä paikallaan kertoa siitä, mitä perintä- ja luottoalaa koskevaa lainsäädäntöä on odotetavissa lähinnä oikeusministeriön taholta.

Aloitetaan **tietosuojalainsäädännöstä**, jota meillä on odotettu jo pitkään. Henkilötietojen suojaa on Suomessa pohdittu koko 70-luvun ajan. Monilla tahoilla tätä lainsäädäntöä on myös pelätty. Hankkeen vastustus on osittain perustunut eri ehdotusten asialliseen arviointiin, mutta lähes yhtä usein ehdotusta on arvosteltu sellaisten seikkojen vuoksi, joita ei ole koskaan edes ehdotettu.

Ehdotuksen valmistelu on nyt — sanoisinko jälleen kerran — loppusuoralla. Sen pohjana on vuoden 1981 lopussa julkistettu komiteamietintö. Hallituksen esitys tulee sisältämään ehdotuksen henkilörekisterilaiksi, laiksi tietosuojalautakunnasta ja tietosuojasiamiehestä sekä laiksi yleisten asiakirjojen julkisuudesta annetun lain muuttamisesta.

Luottotietotoiminnan osalta henkilörekisterilakiehdotus sisältää sekä luottotietotoiminnan että henkilöluottotietojen määritelmät. Niiden tarkoituksena on ennen muuta osoittaa se, että laissa säädetään vain yksityistä henkilöä koskevien luottotietojen keräämisestä, tallettamisesta, käytöstä ja luovutuksesta. Yritystä koskevat luottotiedot jäisivät lain soveltamisalan ulkopuolelle myös yrityksessä määräävässä

asemassa olevia henkilöitä sekä yksityisiä elinkeinon- ja ammatinharjoittajia koskevat tiedot. Henkilörekisterilain luottotietotoimintaa koskevat säännökset eivät aiheuttaisi muutosta pankkien nykyisenlaiseen luottotietotoimintaan; pankithan eivät nykyisin pidä varsinaisia henkilöluottotietoja sisältäviä rekistereitä.

Henkilörekisterien sallittavuus määriteltäisiin lakiehdotuksessa ns. yhteysvaatimuksen perusteella. Pääsääntönä toisin sanoen on, että henkilörekisteriin saisi tallettaa tietoja sellaisista henkilöistä, joilla on esim. asiakas- tai palvelussuhteen vuoksi asiallinen yhteys rekisterinpitäjän toimintaan. Luottotietorekisterit samoin

kuin eräät muutkaan rekisterit eivät tätä vaatimusta täytä, minkä vuoksi laissa ja asetuksessa olisi tarkoitus antaa tällaisen rekisterin tietosisältöä ja käyttöä koskevia tarkempia säännöksiä.

Kysymys siitä, minkälaisia tietoja luottotietorekistereihin saa tallettaa, on vaikeasti säännöstettävä asia. Toisaalta rekisteröidyn oikeusturvan kannalta olisi pyrittävä ratkaisuihin, joiden avulla tiedon paikkansapitävyys voitaisiin taata. Toisaalta on luonnollisesti välttämätöntä turvata tarpeellinen tietopohja luottopäätösten tekijöille.

Luottotiedoilla ja niiden käytöllä voi olla suurikin merkitys kuluttajan kannalta. Siksi

tiedon oikeellisuuden vaatimus on suurempi kuin esim. sellaisten rekisteritietojen, joita käytetään vain tilastollisessa tarkoituksessa. Tietojen yhdistäminen oikeaan henkilöön on myös tärkeää; siksi henkilötunnuksen käyttö luottotietorekisterissä olisi sallittua.

Paras tae sille, että maksuhäiriötä koskeva luottotieto on oikea, on tietenkin se, että maksuvelvollisuuden laiminlyönti on todettu viranomaisen päätöksellä. Kuluttaja on tällöin voinut valvoa etuaan ja esim. osoittaa, jos kysymys ei ole varsinaisesta maksun laiminlyönnistä, vaan myyjän suorituksessa olevasta virheestä. — Tänä syksynä lausunnolla ollut asetusluonnos rakentui

Yhteiskunnassa vallitsevat käsitykset vaikuttavat hyvän perintätavan arviointiin.

pitkälti tälle ajattelutavalle. Luottotietoala vastusti kuitenkin ehdotusta ja jatkovalmistelussa onkin selvitetty eräitä muita vaihtoehtoja.

Näyttää siltä, ettei rajanvetoa rekisteröitäväksi sallittujen ja kiellettyjen tietojen välillä ole mahdollista suorittaa ottamatta huomioon kuluttajan suojaksi annettuja säännöksiä esim. osamaksulaisissa (91/66) tai ehdotetussa kulutusluottolainsäädännössä. Yksityisen kansalaisen luottokelpoisuutta ei tulisi vaarantaa sillä perusteella, että hän turvautuu lain mukaiseen oikeuteensa olla maksamatta tavarahan kauppahintaa silloin kun tavarassa on virhe. Sama koskee sitä tilannetta, ettei henkilö maksa trattaan perustuvaa saatavaa.

Ratkaisua maksuhäiriöiden rekisteröimisessä lieneekin etsittävä siitä, minkälaisilla edellytyksillä osamaksukaupan peruuttamista ja muun kulutusluottosopimuksen irtisanomista koskeva tieto voitaisiin luottorekistereihin tallettaa.

Rekisteröidyn oikeus tarkastaa itseään koskevat tiedot on yleismaailmallinen tietosuojaperiaate. Rekisteröidyllä tulee luonnollisesti olla oikeus tarkastaa myös luottotietorekistereihin talletetut tiedot. Rekisteröinnin avoimuusperiaatteen toteuttamiseksi ja rekisteröitävien tietojen oikeellisuuden varmistamiseksi luottotietorekisterin pitäjällä ja luottotiedon käyttäjällä olisi velvollisuus oma-aloitteisesti ilmoittaa rekisteröidylle häntä koskevasta rekisteröinnistä ja luottotietojen käytöstä.

Ruotsin lainsäädännön mukaan rekisteröidylle on lähetettävä kopio jokaisesta hänestä annetusta luottotiedosta. Meillä ei tätä ole pidetty tarpeellisena, vaan ehdotuksessa on omaksuttu eräänlainen väliaiste: ensi kertaa henkilötietoja tallettaessa luottotietorekisterinpitäjän on oma-aloitteisesti ilmoitettava rekisteröinnistä asianomaiselle henkilölle. Luottotiedon käyttäjän tiedonantovelvollisuus taas rajoittuu niihin tapauksiin, joissa luottotiedon käyttäminen on johtanut rekisteröidylle kielteiseen lopputulokseen, esim. luoton epäämiseen.

Luottotietoja saa ehdotuksen mukaan luovuttaa vain sille, joka tarvitsee tietoa luoton myöntämistä tai valvontaa tai muuta näihin verrattavaa tarkoitusta varten. Tämä säännös koskee myös pankkien luotto-

tietoja. Tällainen muu tarkoitus on kysymyksessä esimerkiksi silloin, kun työnantaja on ottamassa työntekijää sellaiseen tehtävään, jossa tämä on välittömästi taloudellisessa vastuussa työnantajan omaisuudesta tai kun työsuhde muutoin edellyttää erityistä luottamusta, esimerkiksi yrityksen kirjanpitoon liittyvät tehtävät.

Henkilörekisterilainsäädäntöä koskeva hallituksen esitys pyritään saattamaan hallituksen käsiteltäväksi ensi vuoden alussa. Käsitelyn vaatima aika huomioon otettuna ei liene mahdollista, että lainsäädäntö tulisi voimaan ennen vuotta 1987.

Toinen luottoalaan vaikuttava lainsäädäntöhanke, **kulutusluottolainsäädäntö**, on parhaillaan eduskunnan käsiteltävänä. Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että säännös kulutusluotoista sisällytettäisiin kuluttajansuojalakiin. Siinä säännellään kulutusluottojen markkinointia sekä kuluttajan ja luotonantajan keskinäisiä oikeuksia ja velvollisuuksia.

Säännökset koskisivat vain sellaista luotonantoa, joka liittyy kiinteästi kulutushyödykkeen hankkimiseen. Esimerkiksi pankkilaina olisi vain poikkeustapauksissa ehdotettujen säännösten alainen, nimittäin silloin, kun luotto perustuu pankin ja myyjäliikkeen väliseen järjestelyyn. Kulutusluottosäännökset eivät myöskään kaikilta osin koskisi lyhytaikaisia, enintään kahden kuukauden luottoja.

Kulutusluottolainsäädännöllä pyritään selkeyttämään luottosuhteen osapuolten oikeusasemaa, joka tällä hetkellä on suurelta osin pelkästään yleisten velkasuhteita koskevien periaatteiden varassa. Lisäksi pyritään vaikuttamaan kulutusluottojen markkinointiin siten, että tarjolla olevat eri kulutusluottomuodot olisivat keskenään vertailukelpoisia ja niiden taloudelliset vaikutukset luotonottajan arvioitavissa.

Viimeksi mainittuun tavoitteeseen pyritään erityisesti siten, että kaikki luottokustannukset olisi ilmoitettava efektiivisenä korkona laskettuna. Tätä vaatimusta on hallituksen esityksessä lievennetty aikaisemmista ehdotuksista siten, että efektiivinen korko voidaan ilmoittaa tavanomaisten luottoehtojen mukaisena esimerkkinä. Kauppa- ja teollisuusministeriö tulee ennen lain

voimaantuloa yhdessä elinkeinoelämän edustajien kanssa valmistelevaan ohjeet siitä, miten kulutusluottolain mukainen efektiivinen korko on laskettava.

On selvää, että vaatimus luottokustannusten ilmoittamisesta, vaikka se tapahtuisikin standardisoidussa muodossa, aiheuttaa ainakin aluksi elinkeinonharjoittajille ylimääräistä vaivaa. Kun tällainen sääntely on omiaan rauhoittamaan kilpailutilannetta, se on siten viime kädessä myös luottoalalle hyödyksi.

Kulutusluottosäännösten lähempi tarkastelu ei ole tässä yhteydessä mahdollista. Perintäalaa kiinnostanevat erityisesti kieltö ottaa kulutusluoton yhteydessä vekseli ja käyttää kulutusluottojen perinnässä trattaa. Vekselikieltö on välttämätön sen vuoksi, että kuluttajalle on turvattava kuluttajansuojalain mukainen mahdollisuus pidättäytyä kauppahinnan maksamisesta silloin, kun tavarassa on virhe. Kauppa koskevien säännösten mukaan ostajalla on oikeus kieltäytyä maksamasta kauppahintaa tai tavarahan virhettä vastaava osa. Tätä oikeutta ei saa tehdä tyhjäksi sillä, että kauppahinta on maksettava vekselillä, jonka myyjä voi siirtää kolmannelle. Vekselin haltija voi tällöin periä vekselin määrän ja ostaja joutuu selvittämään virheen vaikutuksia myyjän kanssa, jolla ei enää ole mitään kiinnostusta asiaan. Jos kuluttaja antaa vekselisitoumuksen kulutusluoton yhteydessä ja vekseli siirretään, kuluttaja menettää käytännössä oikeutensa vedota myyjän sopimusrikkomukseen.

Kieltö käyttää trattaa kulutusluottojen perimiseksi merkitsee olennaisilta osin vain sen käytännön kirjaamista, johon luottolaitokset ovat jo vapaaehtoisesti päätyneet; pankit eivät enää pitkään ole protestoineet yksityisiin henkilöihin kohdistettuja trattvoja.

Tyytyväisenä voidaan myös panna merkille, että monet luottoalan yritykset ovat jo nyt sopimusehdoissaan ottaneet huomioon lausuntokierroksella olleen kulutusluottotyöryhmän ehdotuksen siltä osin kuin se koskee kuluttajan vastuuta

hänen kadonneella tai varastetulla luottokortillaan oikeudettomasti tehdystä ostopista. Esi-merkiksi ehdotettu säännös, jonka mukaan kuluttaja ei vastaa ostoista, jotka on tehty sen jälkeen kun luotonantaja on saanut ilmoituksen kortin kaatoamisesta, vastaa useimpien luottokorttiyritysten nykyisiä sopimusehtoja.

Kulutusluottosäännökset tulisivat ehdotuksen mukaan voimaan kahdeksan kuukauden kuluessa siitä, kun eduskunta on ne hyväksynyt. Säännökset voisivat siten tulla voimaan aikaisintaan vuoden 1986 loppupuoliskolla. Eräille markkinointisäännöksille, muun muassa efektiivisen koron ilmoittamisvelvollisuudelle, on tämän lisäksi ehdotettu kuuden kuukauden siirtymäaika.

Mitä lopuksi tulee itse **perintätoimintaan** ja siinä käytettyihin menettelytapoihin, oikeusministeriössä on tutkittu, onko olemassa tarvetta yksityiskohtaiseen saatavien perinnän sääntelyyn. Kuluttajansuojaviranomaisille on tullut ilmoituksia tapauksista, joissa kuluttajilta peritään riitautettuja, epävarmoja, jopa maksettuja saatavia tai joissa kuluttaja on perintäkirjeistä saanut puutteellisia tietoja oikeuksistaan tai perittävistä saatavista. Lisäksi on epävarmaa, missä määrin velalliselta voidaan periä perintätoimiston kulut, jos ne selvästi ylittävät ne kulut, joita laissa säännellyn perimiskeinojen käyttämisestä aiheutuisi velalliselle.

Toistaiseksi ei ole ryhdytty konkreettisiin lainsäädäntötoimiin, ja toivottavaa olisikin, että perintäala voisi itsesääntelyn kautta saada aikaan sen, että kaikki alan yrittäjät noudattaisivat hyvää perintätapaa. Hyvän perintätavan sisältöä arvioitaessa on otettava huomioon, että se ei määräydy yksinomaan perintätoimistojen, vaan myös yhteiskunnassa muutoin vallitsevien käsitysten mukaan. Tässä, kuten monessa muussakin yhteydessä, on pidettävä tavoitteena sitä, että tarpeelliset normit luodaan vapaaehtoisesti elinkeinoelämän itsensä piirissä, jolloin valtiovalan ei ole välttämätöntä puuttua asioiden kulkuun.

comp-VALMISOHJELMAT

comp-Lainareskontra

comp-Lainareskontra pitää yrityksen lainakortiston ajan tasalla. Voit tulostaa sen avulla mm. siirtyvät korot tilinpäätökseen, laskennalliset korot kuukausittain, lainojen keskikustannukset, lyhennysaikataulun päivittäin / kuukausittain / vuosittain. Voit yhdistää comp-Lainareskontran yrityksesi liikekirjanpitoon.

comp-Valuuttahallinta

comp-Valuuttahallinta paikantaa ja analysoi yrityksen valuuttariskit. Ohjelmiston tuottama valuuttapositionlaskelma täyttää Suomen Pankin asettamat muotovaatimukset silloin kuin laskelmaa käytetään termiinikauppahakemuksen liitteenä. comp-Valuuttahallinta sisältää täydellisen lainareskontran.

raportointi:

comp-ohjelmat sisältävät raporttigeneraattorin, joka mahdollistaa lähes rajoittamattomat poimintamahdollisuudet.

Laiteympäristö: mm.

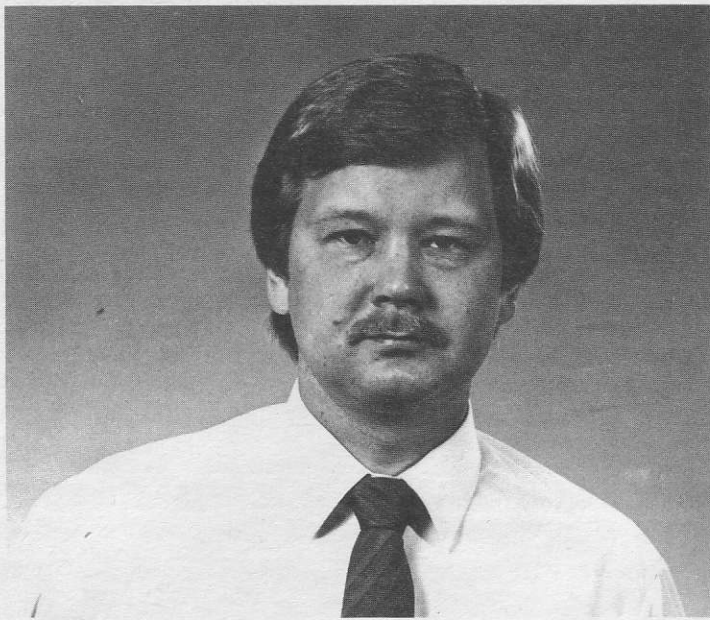
IBM XT/AT, Olivetti M24,
Hewlett Packard Vectra,
Televideo XT/AT,
HP 9000-sarjan minikoneet

Yhteyshenkilö:

Osmo Merilä puh. 803 7761

Alaportti 1 D 02210 ESPOO

Seppo Reimavuo

Seppo Reimavuo ehdottaa, että Luottomiehet r.y:n piirissä käsiteltäisiin silloin tällöin vientisaamiin liittyviä erityispiirteitä.

VIENTISAATAVIEN VARMISTAMISESTA

Kotimaan kaupan verrattuna viennin riskimäärä on suurempi. Myös riskien tutkiminen ja riskeiltä suojautuminen on vaikeampaa. Vienti-kauppojen koko on suurempi ja maksuaika pääsääntöisesti pitempi kuin kotimaankaupassa. Koska yliaikaisten saatavien perintä ulkomailta on hankalaa, korostuvat valmistelevat toimet.

Viennissä riski on tiedon puutetta asiakkaan sekä viennin maksukyvyistä ja -halusta. Eräs forumi, joka pyrkii poistamaan vientisaataviin liittyvää tiedon puutetta, on Finance, Credit & International Business (FCIB)-järjestö. FCIB on 65 vuotta vanha organisaatio ja siihen kuuluu luottomiehiä yli 20 maasta. Suomesta FCIB:n toimintaan ovat osallistuneet mm. Kaukomarkkinat, Finncell, Finnboard, Valmet ja Nokia.

FCIB järjestää vuosittain Euroopassa kolme nk. Round Table -kokousta. Kokouksen käsiteltäväksi voi ennakolta lähettää kysymyksiä, jotka juuri sillä hetkellä askarruttavat omaa yritystä. Käsiteltävät aiheet voivat olla esim. "Millä maksuehdoilla muut yritykset myyvät Algeriaan" tai "Tietääkö joku länsimaista pank-

kia, joka vahvistaisi 360 päivän remburseja Irakiin?" Ongelmaan saattaa löytyä apu jo kokouksen aikana, sillä FCIB:iin toimintaan osallistuu useiden pankkien ja luottoriskivaikutuslaitosten edustajia. Kokousten raportit ovat seikka-peräisiä ja yksityiskohtaisia.

Round Table -kokousten yhteydessä eri toimialojen yritykset pitävät omia kokouksiaan, joissa vaihdetaan luottamussellisia tietoja yhteisistä asiakkaista ja oman alan erityisongelmista.

Kahdesti vuodessa FCIB laatii haastattelututkimuksen siitä, miten jäsenyhtiöt ovat saaneet rahojaan vientimaista ja millä maksuehdoilla myydään näihin 110 maahan. Suomi on pärjännyt näissä katsauksissa erittäin hyvin, mikä osoittaa, että suomalaiset tuojat ovat maksaneet laskunsa ajoissa.

Myös Luottomiehet r.y:n piirissä voitaisiin silloin tällöin käsitellä vientisaamiin liittyviä erityispiirteitä koska monet suomalaisyhtiöt hakevat kasvua juuri viennistä. Ainakin seuraavia seikkoja tulisi mielestäni huomioida vientisaatavien suojaamisessa:

1. Hanki luottotiedot vientiasiakkaastasi ajoissa.
2. Avoin tililuotto perustuu luottamukseen. Harkitse tarkoin voidaanko asiakkaalle, jota ei ennestään tunneta, myydä avoimeen tililuottoon.
3. Yksilöi maksuehto tarkasti. Merkitse tarkka eräpäivä laskuun.
4. Remburssi on vakiintunut maksuehto; käytä sitä myytäessä etenkin kaukomaille. Vientimies sanoo, että L/C on hankala, koska siitä aiheutuu kuluja. Totea hänelle, että kuluja tulee myös maksuviiveistä ja mahdollisesta luottotappiosta.
5. Sano viejälle, että viivästyskorosta on sovittava kauppasopimusta tehtäessä. Luonteva hetki tälle on, kun ostaja alkaa puhua sopimussakosta, mikäli toimitus viivästyy. Viivästyskorkolauseke voi olla esim.:
— "Our company" charges interest for late payment amounting to 18 per cent per annum for any unpaid amount from the date

such payment is due.

6. Anna lakimiehen tarkistaa kaikki huomattavat kauppasopimukset.
7. Käytä omistusoikeudenpidätysehtoa, mikäli ostajamaan laki tuntee sen ja mikäli yrityksesi vie tavaraa, joka voidaan yksilöidä. Sovi asiasta etukäteen asiakkaasi kanssa ja kirjoita laskun nurkkaan esim.:
— The deliveries remain our property until the invoice is paid and until cheques and draft handed to us are honoured.
8. Aseta riskiasiakkaille luottorajat ja keskeytä toimitukset, jos luottoraja on ylitetty tai eräpäivästä on kulunut 3 kk.
9. Hoida rekamaatit kiireellisesti.
10. Harkitse, tarvitaanko luottoriskitakuuta tai pankkitakausta ennen viennin aloittamista.
11. Älä anna vientimestesi kilpailla pitkällä maksuajoilla. Korosta, että valtinamme on tuotteittemme hyvä laatua ja hinta.

Seppo Reimavuo on Oy Nokia Ab:n luotto-osaston osastopäällikkö

- 2 § Yhdistyksen tarkoituksena on edistää luottoalan tuntemusta ja kehitystä
- järjestämällä jäsenilleen esitelmä-, keskustelu- ja tiedotustilaisuuksia yhdistyksen toimialaan kuuluvista kysymyksistä,
 - seuraamalla luottoalan kehitystä myös ulkomailla,
 - harjoittamalla kustannus-, julkaisu-, kurssi- ja koulutustoimintaa sekä
 - antamalla lausuntoja ja tekemällä alaa koskevia aloitteita.

JÄSENHAKEMUS

HAKIJAN YKSILÖINTI- JA OSOITETIEDOT (TEKSTATEN)

Vastaanottaja		
LUOTTOMIEHET — KREDITMÄNNEN R.Y.		
Jäsennumero		
Toimi	Yritys	J:n:o

Sukunimi	
Etunimet (kutsumanimen eteen ★)	
Jakeluosoite	
Postinumero	Osoitetoimipaikka
Henkilötunnus	Puhelin
Arvo tai ammatti	

HAKIJAN TYÖSUHDETIEDOT

Työnantajan nimi	Toimiala
Jakeluosoite	Puhelin
Postinumero	Osoitetoimipaikka
Tehtävänimike	
Tehtävän kuvaus (lyhyesti)	

HAEN LUOTTOMIEHET — KREDITMÄNNEN R.Y:n JÄSENEKSI YLLÄ OLEVIN PERUSTEIN SEKÄ SITOUHDUN NOUDATTAMAAN YHDISTYKSEN SÄÄNTÖJÄ

Paikka ja päiväys

Hakijan allekirjoitus

PUOLLAMME JÄSENHAKEMUSTA (VAIN JÄSENET)

Nimi	Nimi
Nimen selvennys	Nimen selvennys
Toimipaikka (selvästi)	Toimipaikka (selvästi)

HALLITUKSEN PÄÄTÖS

Puheenjohtajan/sihteerin allekirjoitus

☐ hyväksytty	
☐ hylätty	_____ / _____ 19 _____

Jäsenhakemukset toimitetaan yhdistyksen sihteerille luottopäällikkö Maija Ahvenaiselle osoitteella:

Oy Huolintakeskus Ab
Metsäläntie 2
00620 Helsinki
(puh. 90-75 621)

A. Credit Investigation Tasks 1. Establish credit lines for individual accounts. 2. Order reports from credit reporting agencies. 3. Analyze financial statements of customers. 4. Contact banks and suppliers to investigate credit references. 5. Make field contacts for credit investigation on new and existing customers. 6. Extend credit to customers in accordance with established company policy. 7. Visit facilities of customers to determine the conditions of plant and equipment and to compare the methods of operation to normal practices in the industry. 8. Analyze requests for credit in order to extend credit.

9. Analyze customer market, economy, and industry conditions to alter the stringency for enforcing company credit policies. **B. Accounts Receivable Portfolio Management Tasks** 1. Manage and control the receivables portfolio by direct involvement with accounts. 2. Update and purge credit files on a regular basis. 3. Discuss delinquent accounts with sales personnel. 4. Explain to customers the various types of credit arrangements such as open account credit, secured credit, installment credit, or special payment arrangements. 5. Respond to questions pertaining to credit policy such as lines of credit, unearned cash discounts, or late payment service charges. 6. Analyze returned-good reports to determine if problem patterns are evident. 7. Write personal letters to prospective or existing customers. 8. Write appreciation letters to prospective or existing customers. 9. Encourage inactive account holders to resume making purchases. 10. Prepare reports for corporate management. 11. Prepare an aging of accounts receivable. 12. Interpret reports generated by computer. 13. Prepare reports on the costs of collecting, carrying or screening accounts receivable. 14. Review reports generated by subordinates.

What Credit Executives Do Monthly, the status of collections and past due accounts. **C. Security Related and** **ited Tasks** 1. Perform lien searches of public filings pertaining to new or existing security for specific accounts by filing Uniform Commercial Code financing statements of credit to secure specific accounts. 4. Obtain personal guarantees to obtain warehouse receipts to secure specific amounts. 6. Represent the company in bankruptcy proceedings. 7. Arrange for forced collections through collection suits against debtors in the event of nonpayment. 9. File proof of claim in favor of the benefit of creditors. **D. Organizational Tasks** 1. Inter-communicate. 2. Obtain approval from corporate Treasurer or officer regarding time extensions concerning customer payments. 6. Obtain approval from supervisor regarding the write-off to bad debts of uncollectable accounts. 7. Establish and monitor standards of performance for credit personnel. 8. Recommend changes that relate to credit department employee salaries. 9. Recommend changes that relate to credit department transfers or reclassification. 10. Recommend changes that relate to credit department promotions. 11. Recommend employee terminations. 12. Establish and update credit department employee continuing education. 14. Write job descriptions and specifications for credit jobs. 15. Select individuals based upon qualifications of applicants. **E. General Credit Management Tasks** 1. Formulate and apply controls to ensure that credit operations conform to company policy. 2. Manage cash after the inflows. 3. Formulate and apply controls to ensure that credit operations conform to company policy. 4. Obtain approval from corporate Treasurer or officer regarding time extensions concerning customer payments. 5. Obtain approval from corporate Treasurer or officer regarding the write-off to bad debts of uncollectable accounts. 6. Obtain approval from supervisor regarding the write-off to bad debts of uncollectable accounts. 7. Establish and monitor standards of performance for credit personnel. 8. Recommend changes that relate to credit department employee salaries. 9. Recommend changes that relate to credit department transfers or reclassification. 10. Recommend changes that relate to credit department promotions. 11. Recommend employee terminations. 12. Establish and update credit department employee continuing education. 14. Write job descriptions and specifications for credit jobs. 15. Select individuals based upon qualifications of applicants.

A Survey Defines 64 Tasks Performed by Credit Executives 1. Formulate and apply controls to ensure that credit operations conform to company policy. 2. Manage cash after the inflows. 3. Formulate and apply controls to ensure that credit operations conform to company policy. 4. Obtain approval from corporate Treasurer or officer regarding time extensions concerning customer payments. 5. Obtain approval from corporate Treasurer or officer regarding the write-off to bad debts of uncollectable accounts. 6. Obtain approval from supervisor regarding the write-off to bad debts of uncollectable accounts. 7. Establish and monitor standards of performance for credit personnel. 8. Recommend changes that relate to credit department employee salaries. 9. Recommend changes that relate to credit department transfers or reclassification. 10. Recommend changes that relate to credit department promotions. 11. Recommend employee terminations. 12. Establish and update credit department employee continuing education. 14. Write job descriptions and specifications for credit jobs. 15. Select individuals based upon qualifications of applicants.

A Survey Defines 64 Tasks Performed by Credit Executives 1. Formulate and apply controls to ensure that credit operations conform to company policy. 2. Manage cash after the inflows. 3. Formulate and apply controls to ensure that credit operations conform to company policy. 4. Obtain approval from corporate Treasurer or officer regarding time extensions concerning customer payments. 5. Obtain approval from corporate Treasurer or officer regarding the write-off to bad debts of uncollectable accounts. 6. Obtain approval from supervisor regarding the write-off to bad debts of uncollectable accounts. 7. Establish and monitor standards of performance for credit personnel. 8. Recommend changes that relate to credit department employee salaries. 9. Recommend changes that relate to credit department transfers or reclassification. 10. Recommend changes that relate to credit department promotions. 11. Recommend employee terminations. 12. Establish and update credit department employee continuing education. 14. Write job descriptions and specifications for credit jobs. 15. Select individuals based upon qualifications of applicants.

7. Supervise activities that relate to adjustments. 8. Supervise activities that relate to customer complaints. 9. Supervise the handling of accounts receivable. 10. Plan credit investigations to be performed by others. 11. Plan a program for the systematic follow-up of collecting accounts receivable. 12. Experiment with alternative business procedures to correct recurring problems. 13. Study customer relations to attempt to improve the goodwill of the business. 14. Attend workshops and conferences to update credit skills. 15. Keep informed of new ideas through trade publications. 16. Keep informed of legislation that affects credit and collections.

A. Credit Investigation Tasks 1. Establish credit lines for individual accounts. 2. Order reports from credit reporting agencies. 3. Analyze financial statements on customers. 4. Contact banks and suppliers to investigate credit references. 5. Make field contacts for credit investigation on new and existing customers. 6. Extend credit to customers in accordance with established company policy. 7. Visit facilities of customers to determine the conditions of plant and equipment and to compare the methods of operation to normal practices in the industry. 8. Analyze requests for credit in order to extend credit. 9. Analyze customer market, economy, and industry conditions to alter the stringency for enforcing company credit policies. **B. Accounts Receivable Portfolio Management Tasks** 1. Manage and control the receivables portfolio by direct involvement with accounts. 2. Update and purge credit files on a regular basis. 3. Discuss delinquent accounts with sales personnel. 4. Explain to customers the various types of credit arrangements such as open account credit, secured credit, installment credit, or special payment arrangements. 5. Respond to questions pertaining to credit policy such as lines of credit, unearned cash discounts, or late payment service charges.

Mitä luottopäällikkö tekee

(Credit & Financial Management/huhtikuu 1984)

Charles L. Gahala johti keväällä 1984 USA:ssa tutkimusta, jossa pyrittiin määrittelemään ja erittelemään luottopäälliköiden tehtävät. Tutkimus perustuu niiden luottopäälliköiden vastauksiin, jotka ovat valmistuneet "Graduate School of Credit and Financial Management":ssä vuosina 1978—1981. Tässä ovat tulokset, joista voi olla käyttöä Suomessakin.

A. Luottotutkimustehtävät

1. Asettaa luottorajat yksittäisille tileille.
2. Tilata luottotietoja luottotietotoimistoista.
3. Analysoida asiakkaiden taloudellista tilannetta.
4. Olla yhteydessä pankkeihin ja tavarantoimittajiin tehtäessä luottotarkistuksia.
5. Tehdä kenttäkäyntejä suoritettaessa uusien ja nykyisten asiakkaiden luottotutkimuksia.
6. Pidentää luottoa asiakkaille yhtiön vallitsevan politiikan mukaisesti.
7. Käydä asiakkaiden luona arvioimassa koneiden ja laitteiden kuntoa ja verrata toimintamenetelmiä teollisuuden normaalikäytäntöön.
8. Analysoida luottopyyntöjä, jotka koskevat luoton pidentystä.
9. Analysoida markkinoita, taloudellista tilannetta ja teollisuuden olosuhteita, jotta yhtiön vahvistettua luottopolitiikkaa voidaan tarvittaessa muuttaa.

B. Saatavien hoitotehtävät

1. Hoitaa ja valvoo saatavia yksittäisten tilien tasolla.
2. Päivittää ja käydä läpi satavaluettelot säännöllisesti.
3. Keskustella erääntyneistä saatavista myynti henkilöstön kanssa.
4. Kertoa asiakkaille erityyppisistä luottojärjestelyistä kuten avoimesta tililuotosta, luotosta, josta on vakuus, osamaksukaupasta tai erikoismaksujärjestelyistä.
5. Vastata kysymyksiin, jotka koskevat luottopolitiikkaa kuten luottorajoja, luvattomia kassa-alennuksia tai viivästyskorkoja.
6. Analysoida palautus/reklamaatoraportteja, jotta ilmeiset ongelmat tunnistettaisiin.
7. Kirjoittaa henkilökohtaisia kirjeitä mahdollisille ja nykyisille asiakkaille.
8. Kirjoittaa kiitoskirjeitä nykyisille asiakkaille.
9. Innostaa epäaktiivisia tilinkäyttäjiä jatkamaan kaupan käyntiä.
10. Kirjoittaa raportteja yrityksen johdolle.
11. Tehdä ikäjakautumaraportteja tilisaatavista.
12. Tulkita ATK-raportteja.
13. Tehdä raportteja perinnän kustannuksista sekä tilisaatavien

hoitamisesta.

14. Tarkastella alaisten tekemiä raportteja.
15. Tarkastella, vähintään kuukausittain, perintää ja erääntyneiden saatavien tilannetta.

C. Saatavan turvaamiseen ja vaikeuksissa oleviin velallisiin liittyvät tehtävät

1. Selvittää julkisista rekistereistä uusien ja nykyisten asiakkaiden antamat panttioikeudet.
2. Hankkia yritys kiinnityksiä vakuudeksi erikseen määrättyille tileille.
3. Hankkia remburseja turvattaessa erikseen määrättyjä tilejä.
4. Hankkia henkilökohtaisia takauksia turvattaessa erikseen määrättyjä tilejä.
5. Edustaa yhtiötä velkojainkokouksissa ja konkurssioikeudenkäynneissä.
6. Antaa pakkoperittävät perimistoimiston perittäviksi.
7. Nostaa oikeusjuttuja velallisten lopetettua maksunsa.
8. Jättää konkurssihakemuksia ja pakkohuutokauppapyyntöjä.

D. Organisointitehtävät

1. Selittää ja delegoida hyväksytyjä toimintasuunnitelmia alaisille.
2. Hankkia vekselin vastaanottamiseen talousjohtajan lupa.
3. Hankkia sovitteluratkaisuihin talousjohtajan lupa.
4. Hankkia maksujärjestelyjen hyväksymiseen talousjohtajan lupa.
5. Hankkia maksulykkäyksiin talousjohtajan lupa.
6. Hankkia luottotappiopoistoihin välittömän esimiehen hyväksyminen.
7. Laatia ja valvoo luottohenkilöstön toimintaohjeita.
8. Ehdottaa muutoksia luotto-osaston työntekijöiden palkkoihin.
9. Ehdottaa muutoksia luotto-osaston siirtoihin tai uudelleenluokituksiin.

10. Ehdottaa muutoksia luotto-osaston ylennyksiin.
11. Ehdottaa muutoksia luotto-osaston työntekijöiden työsuhteiden päättymisiin.
12. Laatia ja pitää ajantasalla luotto-osaston koulutusohjelma.
13. Laatia ja pitää ajantasalla luotto-osaston jatkokoulutusohjelma.
14. Laatia luottotehtävien toimenkuvaukset.
15. Valita henkilöt luottotehtäviin hakijoiden ominaisuuksien perusteella.

E. Yleiset luotonvalvontatehtävät

1. Laatia yhtiön luottopolitiikka yrityksen johtoa varten.
2. Sijoittaa luottomyynnistä kertyvät kassavarat.
3. Laatia ja soveltaa käytäntöön varmistuksia, jotta luotto-operaatiot ovat yhdenmukaisia ohjeiden kanssa.
4. Informoida yrityksen johtoa saatavarakenteesta.

5. Valvoa perintäkirjeenvaihtoa.
6. Valvoa kassa-alennusten käyttöä.
7. Valvoa maksusopimuksia.
8. Pitää silmällä asiakkaiden tekemiä reklamaatioita.
9. Valvoa saatavien hoitoa.
10. Teettää luottotutkimuksia.
11. Suunnitella ohjelma saatavien perinnän systemaattiseksi seurannaksi.
12. Kokeilla vaihtoehtoisia menettelytapoja, jotta toistuvia ongelmia voidaan korjata.
13. Tutkia asiakassuhteita, jotta voidaan parantaa liiketoiminnan goodwilliä.
14. Ottaa osaa keskusteluryhmiin ja konferensseihin, jotta ammattitaito pysyy ajantasalla.
15. Löytää kaupallisista julkaisuista uusia ideoita.
16. Seurata luotonantoa ja perintää koskevaa lainsäädäntöä.

Charles L. Gahala on apulaisprofessori Lake Forest Collegessa Illinoisissa. Hän myös opettaa Chicago Institute of Creditissa.

Kaarlo Oksa

hallituksen puheenjohtaja

MIETTEITÄ TULEVASTA JUHLAVUODESTA

Ensi vuosi on Luottomiehien — Kreditsäästöyhdistyksen — merkittävä. Yhdistyksemme saavuttaa ensi vuonna 25 vuoden iän. Varsinainen syntymäpäivä on 3. lokakuuta, jolloin voimme hetkeksi pysähtyä katsomaan kuluneitten vuosien toimintaa ja sitten suunnata katseemme ja tarmomme eteenpäin kohtaamaan uusia haasteita.

Yhdistyksemme 25-vuotisen taipaleen aikana on elinkeinotoiminta ja sen myötä luottoala kokenut suuria muutoksia. Kaupan ja teollisuuden rakenne on muuttunut, työmenetelmät ja asenteet ovat muuttuneet. Näiden muutosten keskellä on yhdistyksemme osoit-

tanut tarpeellisuutensa ja voimansa. Yhdistys on tarjonnut jäsenilleen puolueettoman kokemustenvaihtoforumin, samoista ongelmista on voitu vaihtaa ajatuksia ja oppia toisten tekemisistä ja kokemuksista. Samoin yhdistys on harjoittanut merkittävää koulutus-toimintaa jäsenistönsä kehittämiseksi.

Tulevana juhlavuotena on aika kirjata menneet samoihin kansiin. Hallitus on nimennyt toimikunnan suunnittelemaan juhlavuoden toimintoja ja keräämään aineistoa historiikin kirjoittamiseksi. Toimikuntaan on toistaiseksi nimetty toimitusjohtaja Esko Tuovinen,

Suomen Luotonantajayhdistys ja luottopäälikkö Pertti Penanen, Oy Kontino Ab. Toimikuntaa tullaan täydentämään myöhemmin.

Yhdistyksen ensimmäisestä kymmenvuotiskaudesta on tehty historiikki. Se helpottaa huomattavasti nyt suunnitteilla olevan historiikin laatimista. Vetoan tässä yhteydessä jäsenistöömme ja toivon, että ne jäsenemme joilla on tietoja yhdistyksemme alkuvaiheista, panevat tietonsa vaikkapa vapaamuotoisesti paperille ja lähettävät tekstin toimikunnan käyttöön. Samoin valokuvat tai muu aineisto yhdistyksen alkuvuosilta on erittäin terve-

tullutta ja toivottavaa. Laadukkaasti, esittelykelpoisen historiikin laatiminen vapaaehtoisin voimin on suuri ponnistus yhdistyksemme jäsenille.

Muista juhlavuodelle suunnitelluista toiminnoista saamme lukea alkuvuonna 1986 tämän lehden palstoilta.

Samalla kun voimme todeta yhdistyksemme toimivan vireästi ja täyttävän varsin hyvin jäsenkunnan odotukset on meillä kuitenkin syytä katsoa seuraavaa 25-vuotiskautta ja pohdita minkälaisia vaatimuksia ja toiveita yhdistykselle asetetaan sekä miten yhdistys edelleen kehittää toimintaansa.